

Aan de dames en heren partijvoorzitters van [...]
Per email

Uw kenmerk	Ons kenmerk	Bijlage(n)	Datum
/	[...]	1	04/09/2024

Betreft: Lokale en provinciale verkiezingen – gebruik van persoonsgegevens van kiezers.

Geachte mevrouw,
Geachte heer,

Op zondag 13 oktober 2024 worden de lokale en provinciale verkiezingen gehouden.

In dat kader benadert de Gegevensbeschermingsautoriteit (GBA) de voorzitters van politieke partijen, aangezien die partijen en hun kandidaten immers campagne gaan voeren en daarbij vaak gebruik maken van persoonsgegevens om kiezers te bereiken.

In de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) zijn regels opgenomen betreffende de omgang met persoonsgegevens in het algemeen. Deze regels gelden dus ook bij het gebruik van persoonsgegevens in de aanloop van verkiezingen.

Naleving van de regels inzake gegevensbescherming, ook in het kader van verkiezingsactiviteiten en politieke campagnes, is essentieel, of het nu gaat over het versturen van papieren verkiezingspropaganda, het versturen van elektronische electorale berichten (e-mail, sms, voicebericht) dan wel het online overbrengen van politieke boodschappen via het gebruik van sociale media en online advertentietechnologieën.

Voorafgaand aan de komende verkiezingsperiode wil de GBA u middels deze brief dan ook over enkele beginselen van gegevensbescherming in de context van electorale campagnes informeren. Meer uitgebreide informatie daaromtrent vindt u op de website van de GBA (<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/burger/thema-s/verkiezingen>) en in de bijlage bij deze brief ("nota inzake de verwerking van persoonsgegevens in het kader van de verkiezingen") die ook te vinden is op onze website: <https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/nota-inzake-de-verwerking-van-persoonsgegevens-in-het-kader-van-de-verkiezingen.pdf>.

We willen u verzoeken de brief en de bijlage te verzenden aan alle personen die op de kieslijsten van uw politieke partij staan. Zij kunnen namelijk zelfstandig persoonsgegevens van kiezers verwerken in het kader van hun persoonlijke campagneactiviteiten.

Hierna wijst de GBA op een aantal belangrijke punten waarmee rekening moet worden gehouden wanneer politieke partijen en kandidaten persoonsgegevens verwerken in het kader van verkiezingen:

- Persoonsgegevens waaruit de politieke opvattingen blijken, zijn uit hoofde van de AVG een bijzondere categorie van persoonsgegevens. Als algemeen beginsel geldt dat de verwerking van dergelijke gegevens verboden is behalve in de voorziene uitzonderingen. In dit strikt kader is een dergelijke verwerking onderworpen aan een aantal nauwkeurig omschreven voorwaarden, zoals de uitdrukkelijke, specifieke, volledig geïnformeerde en vrijelijk gegeven toestemming van de betrokkenen.
- Persoonsgegevens die openbaar werden gemaakt door een burger in een bepaalde context worden nog steeds beschermd door de AVG en de verwerking ervan voor politieke doeleinden kan bijvoorbeeld niet plaatsvinden zonder te voldoen aan de verplichtingen inzake rechtmatigheid, afbakening van het doel en transparantie.
- Zelfs indien de verwerking van persoonsgegevens voor politieke doeleinden op zich rechtmatig is, moeten politieke partijen en kandidaten ook hun andere verplichtingen uit hoofde van de AVG in acht nemen, met inbegrip van de verplichting transparant te zijn en voldoende informatie te verstrekken aan de personen wier persoonsgegevens worden verwerkt, of die gegevens nu direct bij deze personen of indirect zijn verkregen. Politieke partijen en kandidaten moeten kunnen aantonen hoe zij hebben voldaan aan de basisbeginselen inzake verwerking van persoonsgegevens, met name de beginselen van rechtmatigheid, behoorlijkheid en transparantie, doelbinding, minimale gegevensverwerking, juistheid, opslagbeperking, integriteit en vertrouwelijkheid. Ze dienen ook de uitoefening van de rechten van betrokkenen te faciliteren, waaronder bv. het recht op inzage en het recht bezwaar te maken tegen de verwerking.
- De GBA herinnert er in het bijzonder aan dat verwerkingsverantwoordelijken het beginsel van doelbinding uit de AVG in acht moeten nemen, wat betekent dat de verzamelde persoonsgegevens voor specifieke doeleinden moeten worden gebruikt en niet verder mogen worden verwerkt op een wijze die onverenigbaar is met deze doeleinden. De GBA legt in deze brief de nadruk op dit beginsel omdat het al herhaaldelijk gebeurd is dat de Geschillenkamer, het administratief geschillenorgaan van de GBA, in het kader van een lokale verkiezingscampagne, overtredingen van dit beginsel heeft bestraft naar aanleiding van klachten van burgers, onder andere het gebruik door een vertrekkende burgemeester van persoonsgegevens die hij in de uitoefening van zijn functie had verkregen ten behoeve van een verkiezingscampagne of de verzending door een vertrekkende schepen van een verkiezingsbrief aan een lijst van klanten die hij had verkregen in het kader van een beroep dat hij parallel aan zijn openbaar mandaat uitoefende.
- Als er gepersonaliseerde informatie wordt verstrekt, moet aan de kiezers voldoende informatie worden gegeven over de redenen waarom zij een bepaald bericht ontvangen, wie daarvoor verantwoordelijk is en hoe zij hun rechten als betrokkenen kunnen uitoefenen bij die verwerkingsverantwoordelijke.
- Op basis van de verschillende kieswetten in ons land vormen de kiezerslijsten een bron van persoonsgegevens die politieke partijen en kandidaten kunnen gebruiken voor verkiezingsdoeleinden, mits de specifieke regels worden nageleefd die deze kieswetten ter zake voorschrijven.
- De GBA brengt verder ook het rechtskader met betrekking tot het verzenden van verkiezingspropaganda per elektronische post, zoals e-mail en sms, in herinnering in de bijlage bij deze brief.

- Tenslotte kunnen, naast de traditionele offline politieke campagnes, politieke partijen tegenwoordig met de beschikbare online targetingmechanismen ook individuele kiezers benaderen op sociale mediaplatforms met zeer gepersonaliseerde berichten die zijn afgestemd op hun specifieke behoeften, persoonlijke interesses en individuele waarden of levensgewoonten. Gezien dergelijke mechanismen voor targeting van gebruikers van sociale media ook kunnen worden gebruikt om ongepaste politieke invloed uit te oefenen, wenst de GBA erop te wijzen dat op grond van Verordening (EU) 2024/900 van het Europees Parlement en de Raad van 13 maart 2024 *betreffende transparantie en gerichte politieke reclame* specifieke vereisten gelden inzake targetingtechnieken en technieken voor de aanlevering van een reclameboodschap in het kader van politieke onlinereclame.

Zo zijn targetingtechnieken of technieken voor de aanlevering van een reclameboodschap die gepaard gaan met de verwerking van persoonsgegevens in de context van politieke onlinereclame alleen toegestaan als de verwerkingsverantwoordelijke de persoonsgegevens bij de betrokkene heeft verzameld. Bovendien moet die betrokkene toestemming verlenen voor de verwerking van persoonsgegevens voor targeting of aanlevering van politieke reclameboodschappen. Die toestemming moet expliciet zijn en afzonderlijk worden gegeven. Targeting of aanlevering van politieke reclame mag tenslotte niet gebaseerd zijn op profilering zoals gedefinieerd in de AVG aan de hand van bijzondere categorieën persoonsgegevens als bedoeld in de AVG.

Wanneer in het kader van politieke onlinereclame gebruik wordt gemaakt van targetingtechnieken of technieken voor de aanlevering van een reclameboodschap die gepaard gaan met de verwerking van persoonsgegevens, gelden bovendien voor de verwerkingsverantwoordelijken bovenop de informatievereisten vastgelegd in de AVG aanvullende transparantievereisten.

Ter informatie, we richten dit schrijven aan de politieke partijen die actueel op de website "https://www.belgium.be/nl/over_belgie/overheid/democratie/politiek" opgelijst staan.

We danken voor uw aandacht en voor het overmaken van deze brief aan uw lokale afdelingen.

Hoogachtend,

Namens het directiecomité

Anne-Charlotte Recker

Directrice van de Eerstelijnsdienst

Bijlage: Nota inzake de verwerking van persoonsgegevens in het kader van de verkiezingen.